

Державний аграрний реєстр: що Кабмін передбачив для його функціонування

Кабінет Міністрів на початку березня цього року зареєстрував у Верховній Раді законопроект, яким передбачив розширення підтримки агропромислового комплексу (АПК) за допомогою Державного аграрного реєстру (ДАР).

Що передбачає цей документ і як уряд планує функціонування ДАР, проаналізував для видання Mind радник TOTUM LF Володимир Пристай.

Номер і дата реєстрації: [11063](#) від 04.03.2024

Автори: Кабінет Міністрів України

Альтернативи: групою депутатів зареєстровано альтернативний законопроект №11063-1 від 18.03.2024.

Етап: законопроект №11063 одержано Верховною Радою України. Станом на день публікації цей акт законотворцями не розглядався.

Ціна питання. Як вбачається з тексту пояснювальної записки, реалізація положень законопроекту буде здійснюватися на кошти державного бюджету, міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законом.

Згідно з фінансово-економічними розрахунками до проекту закону, загальна вартість публічної послуги з формування та реалізації акта становитиме 5 млн грн щорічно з 2024 до 2026 року. Стратегічна мета: автоматизація та цифровізація процесів взаємодії держави й учасників аграрного ринку.

Зміст. Проектом акта пропонується визначити, зокрема:

- правовий статус Державного аграрного реєстру (ДАР) і джерела його фінансування;
- держателя, адміністратора та технічного адміністратора ДАР;
- об'єкти ДАР і види реєстрової інформації, яка оброблятиметься в ньому;

- повноваження Мінагрополітики (компетентного органу);
- права та обов'язки користувачів ДАР;
- особливості функціонування ДАР в умовах надзвичайного або воєнного стану.

Законопроект вносяться зміни до Законів України «Про державну підтримку сільського господарства України», «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва України», «Про Фонд часткового гарантування кредитів у сільському господарстві», «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою», положення яких доповнюються новими нормами.

Пропонується обов'язкове використання даних Державного аграрного реєстру та/або програмних засобів ведення Державного аграрного реєстру під час надання державної підтримки, підтримки на кошти місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги, грантів у сільському господарстві чи іншої допомоги (підтримки), надання часткових гарантій за кредитними зобов'язаннями суб'єктами малого та середнього бізнесу, надання підтримки страхування сільськогосподарської продукції.

Позиція юристів. Засади ведення та функціонування ДАР (з моменту його створення і по сьогодні) не повною мірою узгоджені з іншими нормативно-правовими актами, зокрема ст. 4 Закону України «Про публічні реєстри», відповідно до якої виключно законом або іншим актом законодавства, згідно з яким створений реєстр, визначаються відомості, зазначені в ч. 2 ст. 26 цього закону. Цим проектом закону передбачається визначити відомості, зазначені в ч. 2 ст. 26 Закону України «Про публічні електронні реєстри», що забезпечить дотримання одного з принципів правотворчої діяльності, а саме принципу системності та комплексності.

Також варто зазначити, що у зв'язку з російською збройною агресією проти України потреба у фінансовій підтримці, наданні державних кредитних гарантій та інших видів державної підтримки постала особливо гостро не лише для виробників сільськогосподарської продукції, а й інших учасників аграрного ринку. Тому розширення кола

TOTUM
Ю Р И Д И Ч Н А Ф І Р М А

+38 044 364 91 13
01001, Київ, провулок Т. Шевченка, 16

info@totum.ua
totum.ua

користувачів Державного аграрного реєстру, які зможуть подавати через нього заявки для отримання допомоги, без сумніву, є доцільним і на часі.

Водночас, на жаль, бюджет України сьогодні не в змозі забезпечити всі потреби суб'єктів аграрного ринку. Адже наявні фінансові ресурси держави першочергово спрямовуються на виконання завдань щодо відсічі збройної агресії РФ. Отже, удосконалення механізму надання підтримки суб'єктам агроринку на кошти місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги, грантів у сільському господарстві чи іншої допомоги – це важливий крок до ефективного функціонування інституту субсидювання аграріїв.

Хто буде у плюсі. По-перше, позитив від прийняття законопроекту матимуть виробники сільськогосподарської продукції, організації водокористувачів, суб'єкти агропромислового комплексу, підприємства вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу (суб'єкти). Адже перелічені вище суб'єкти набудуть можливість мати державну підтримку, а також міжнародну чи іншу підтримку, використовуючи відомості, сформовані в Державному аграрному реєстрі, без подання паперових документів.

По-друге, органи державної влади та органи місцевого самоврядування; банки та інші фінансові установи; інші особи, залучені до надання державної підтримки, підтримки на кошти місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги чи іншої допомоги суб'єктам, зможуть отримувати та використовувати повну й актуальну інформацію, що міститься в ДАР, стосовно суб'єктів агроринку (в тому числі інформації, отриманої шляхом інформаційної взаємодії ДАР з іншими інформаційно-комунікаційними системами, електронно-інформаційними ресурсами, кадастрами та системами).

Хто буде в мінусі. У мінусі будуть ті учасники агроринку, які не увійшли в перелік користувачів Державного аграрного реєстру, оскільки не зможуть саме за допомогою ДАР подавати заявки для одержання підтримки.

TOTUM
Ю Р И Д И Ч Н А Ф І Р М А

+38 044 364 91 13
01001, Київ, провулок Т. Шевченка, 16

info@totum.ua
totum.ua

Висновки. Агресія РФ проти України негативно впливає на всі галузі економіки України, у тому числі на аграрну. Тому отримання учасниками агроринку фінансової допомоги (субсидій) у такий складний для них період – необхідна умова забезпечення можливості їх стабільного функціонування.

Створення умов / сервісу, який би мінімізував необхідність прямої комунікації суб'єктів агроринку та чиновників (отже, і корупційні ризики), нівелював необхідність подання паперових документів для одержання того чи іншого виду підтримки, безумовно, є важливим кроком до автоматизації та цифровізації процесів взаємодії держави й учасників аграрного ринку.

Проте, на жаль, не всі урядові ініціативи з тих чи інших причин є успішними, отже, лише час і практика застосування ДАР дадуть відповідь на питання про його ефективність.